

V Bruseli 31. 10. 2023
C(2023) 7414 final

STANOVISKO KOMISIE

z 31. 10. 2023

podľa článku 3a nariadenia (ES) č. 715/2009 – Slovenská republika – Certifikácia spoločnosti POZAGAS, a. s., ako prevádzkovateľa zásobníkov plynu

(IBA SLOVENSKÉ ZNENIE JE AUTENTICKÉ)

STANOVISKO KOMISIE

z 31. 10. 2023

podľa článku 3a nariadenia (ES) č. 715/2009 – Slovenská republika – Certifikácia spoločnosti POZAGAS, a. s., ako prevádzkovateľa zásobníkov plynu

(IBA SLOVENSKÉ ZNENIE JE AUTENTICKÉ)

I. POSTUP

Komisii bolo 16. mája 2023 doručené oznámenie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) o návrhu rozhodnutia o certifikácii spoločnosti POZAGAS, a. s., (ďalej len „POZAGAS“) ako prevádzkovateľa zásobníkov plynu.

Podľa článku 3a nariadenia (ES) č. 715/2009¹ (ďalej len „nariadenie o plyne“) musí Komisia oznámený návrh rozhodnutia preskúmať a do 25 pracovných dní doručiť certifikačnému orgánu stanovisko, pokiaľ ide o zlučiteľnosť návrhu s článkom 3a nariadenia o plyne.

II. OPIS OZNÁMENÉHO NÁVRHU ROZHODNUTIA

POZAGAS je prevádzkovateľom podzemného zásobníka zemného plynu Láb 4 (ďalej len „zásobník Láb 4“) v Slovenskej republike.

Zásobník Láb 4 je komplex ôsmich vyťažených polí zemného plynu, ktoré boli transformované tak, aby slúžili ako podzemné zásobníky. Jeho kapacita pokrýva takmer 10 % ročnej spotreby zemného plynu v Slovenskej republike a jeho pracovný objem je 655 miliónov m³. Zásobník Láb 4 je priamo prepojený s rýchlo sa rozvíjajúcim plynárenským uzlom Virtual Trading Point Austria a nachádza sa v blízkosti prepravných trás zemného plynu cez Českú republiku a Rakúsko. Na zabezpečenie vstupu zemného plynu do zásobníka a jeho výstupu z neho ponúka možnosť využívať samostatne alebo v kombinácii tri rôzne siete (prepojené siete), a to tranzitnú sieť Slovenskej republiky (v smere do Českej republiky a/alebo na Ukrajinu) – Eustream, a. s., distribučnú sieť Slovenskej republiky – SPP – Distribúcia, a. s., a tranzitnú sieť Rakúska – Gas Connect Austria GmbH.

Úrad posúdil dokumenty a údaje predložené spoločnosťou POZAGAS (na základe listov so žiadosťou o informácie č. 5737/2023/BA a č. 15197/2023/BA) a analyzoval používateľov zásobníka v rokoch 2021 a 2022. Dospel k predbežnému záveru, že POZAGAS spĺňa ustanovenia článku 3a nariadenia o plyne a že neexistujú žiadne riziká pre bezpečnosť dodávok plynu na vnútroštátnej či regionálnej úrovni alebo na úrovni Únie, ktoré by vyplývali z vlastníctva, dodávok alebo iných obchodných vzťahov spoločnosti POZAGAS. Vo svojom návrhu rozhodnutia úrad zvažil tieto faktory:

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2005 (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 36).

- vlastníctvo, ktoré by mohlo negatívne ovplyvniť motiváciu a schopnosť spoločnosti POZAGAS naplniť podzemný zásobník plynu,
- práva a povinnosti Únie vo vzťahu k tretej krajine, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva, vrátane dohôd uzatvorených s jednou alebo viacerými tretími krajinami, ktorých je Únia zmluvnou stranou a ktoré sa zaoberajú otázkami bezpečnosti dodávok energie,
- práva a povinnosti Slovenskej republiky vo vzťahu k tretej krajine, ktoré vyplývajú z dohôd uzavretých Slovenskou republikou s jednou alebo viacerými tretími krajinami, pokiaľ sú tieto dohody v súlade s právom Únie, alebo
- akékoľvek ďalšie osobitné skutočnosti a okolnosti prípadu.

Vlastnícka a riadiaca štruktúra

Overovanie, ktoré úrad vykonal, zahŕňa podrobnú analýzu vlastníckej a riadiacej štruktúry spoločnosti POZAGAS.

POZAGAS je akciová spoločnosť. Na jej vlastníctve sa podieľajú spoločnosti NAFTA, a. s., (65 % akcií) a SPP Infrastructure, a. s., (35 %).

NAFTA, a. s., je verejná akciová spoločnosť a má týchto akcionárov: Czech Gas Holding Investment B.V. (40,45 %), SPP Infrastructure, a. s., (56,15 %) a niekoľko menšinových akcionárov (vyše 4 200 fyzických a právnických osôb predstavujúcich 3,40 %). Czech Gas Holding Investment B.V. je spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorá má jediného podielníka, a to EP Infrastructure.

SPP Infrastructure je verejná akciová spoločnosť s dvoma akcionármi: Slovenský Plynárenský Priemysel (SPP), a. s., (51 %) a Slovak Gas Holding B.V. (49 %).

Ako jediného „konečného užívateľa výhod“ identifikoval úrad jednu fyzickú osobu, ktorá v Slovenskej republike nevykonáva žiadnu verejnú funkciu. V súlade s vnútornými pravidlami spoločností, ktoré vlastní POZAGAS, a v súlade s príslušnou dohodou akcionárov má konečný užívateľ výhod kontrolu, z ktorej mu nepriamo vyplýva právo nominovať vybraných členov orgánov spoločnosti POZAGAS, ako aj právo členov vymenúvať. Úrad túto fyzickú osobu preveril a nezistil žiadne riziká pre bezpečnosť dodávok plynu na vnútroštátnej či regionálnej úrovni alebo na úrovni Únie, ktoré by sa mohli spájať s konečným užívateľom výhod.

Podľa zistení úradu nemôžu právnické a fyzické osoby, ktoré priamo alebo nepriamo kontrolujú POZAGAS alebo si v súvislosti s ním uplatňujú akékoľvek práva, ohroziť bezpečnosť dodávok energie v Únii.

Úrad zistil, že POZAGAS neprevádzkuje ďalšie zásobníky v Slovenskej republike, inom členskom štáte Európskej únie ani v iných krajinách. POZAGAS nemá žiadne podiely v iných spoločnostiach prevádzkujúcich zásobníky.

Riadiacu štruktúru spoločnosti POZAGAS tvorí predstavenstvo ako štatutárny orgán a dozorná rada. Úrad konštatoval, že ani členovia predstavenstva, ani členovia dozornej rady nepredstavujú žiadne riziká pre bezpečnosť dodávok plynu na vnútroštátnej či regionálnej úrovni ani na úrovni Únie podľa článku 3a ods. 3 nariadenia o plyne.

Práva a povinnosti Únie a Slovenskej republiky vo vzťahu k tretej krajine

Úrad poznamenal, že zásobník Láb 4 priamo ani nepriamo nepodlieha žiadnej povinnosti ani záväzku Slovenskej republiky voči tretím krajinám, a preto neexistuje žiadne riziko pre bezpečnosť dodávok vzhľadom na potenciálne práva a povinnosti Únie vo vzťahu k tretej krajine.

Iné osobitné skutočnosti a okolnosti

Úrad neinformoval o žiadnych osobitných skutočnostiach ani okolnostiach, ktoré je potrebné uviesť okrem už spomenutých informácií a ktoré by mohli predstavovať riziko pre bezpečnosť dodávok.

Návrh rozhodnutia certifikačného orgánu

Úrad dospel k záveru, že certifikačný postup, ktorý bol otvorený začatím konania týkajúceho sa spoločnosti POZAGAS 13. januára 2023, možno podľa článku 3a nariadenia o plyne schváliť.

III. PRIPOMIENKY

Podľa článku 3a nariadenia o plyne musia členské štáty zabezpečiť, aby bol každý prevádzkovateľ zásobníkov vrátane prevádzkovateľov zásobníkov kontrolovaných prevádzkovateľmi prepravných sietí certifikovaný v súlade s postupom stanoveným v nariadení o plyne, a to buď vnútroštátnym regulačným orgánom, alebo iným príslušným orgánom určeným dotknutým členským štátom.

Ako sa stanovuje v článku 3a písm. a) až d) nariadenia o plyne, certifikačný orgán musí pri posudzovaní potenciálnych dôsledkov pre bezpečnosť dodávok v Únii zohľadniť rad rizík. Predovšetkým by certifikačný orgán mal vo vzťahu k tretím krajinám podrobne preskúmať všetky druhy vlastníctva, všetky dodávky alebo iné obchodné vzťahy, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť motiváciu a schopnosť naplňať podzemné zásobníky.

Návrh rozhodnutia o certifikácii spoločnosti POZAGAS schválil úrad, ktorý je štátnym správnym orgánom pre reguláciu sieťových odvetví s celoštátnou pôsobnosťou. Vykonáva právomoc národného regulačného orgánu podľa právnych predpisov EÚ v oblasti energetiky. Úrad preto spĺňa podmienky článku 3a ods. 1 nariadenia o plyne a má právomoc vydať rozhodnutie o certifikácii.

Komisia berie na vedomie stanovisko úradu, že neexistuje žiadne riziko pre bezpečnosť dodávok, ktoré by vyplývalo z vlastníctva alebo kontroly zásobníka Láb 4, a poskytnuté informácie preukazujúce neexistenciu konfliktu záujmov. Rovnako berie na vedomie aj vyhlásenie úradu, že POZAGAS priamo ani nepriamo nepodlieha žiadnej povinnosti ani záväzku voči tretím krajinám. Vzhľadom na uvedené skutočnosti týkajúce sa vlastníctva spoločnosti POZAGAS a kontroly nad ňou a so zreteľom na uvedené vyhlásenia úradu Komisia zároveň nemá vedomosť o žiadnych právach ani povinnostiach Únie ani Slovenskej republiky vo vzťahu k tretej krajine, ktoré by vyvolávali obavy, pokiaľ ide o riziko pre bezpečnosť dodávok energie.

Na základe skutočností uvedených v predbežnom rozhodnutí, ktoré oznámil úrad, a po zohľadnení toho, že:

- vlastníctvo spoločnosti POZAGAS a ďalšie obchodné vzťahy nemajú negatívny vplyv na motiváciu a schopnosť spoločnosti POZAGAS naplňať podzemný zásobník

plynu, úrad na základe obchodného registra a ostatných predložených úradných dokumentov preveril akcionárov a členov predstavenstva a dozornej rady a nenašiel žiadne dôkazy o rizikách pre bezpečnosť dodávok plynu na vnútroštátnej či regionálnej úrovni alebo na úrovni Únie,

- nezistilo sa žiadne riziko pre bezpečnosť dodávok, ktoré by vyplývalo z povinností alebo záväzkov Únie voči tretím krajinám,
- nezistilo sa žiadne riziko pre bezpečnosť dodávok, ktoré by vyplývalo z povinností alebo záväzkov Slovenskej republiky voči tretím krajinám, a
- neexistujú žiadne osobitné skutočnosti a okolnosti, ktoré by naznačovali ďalšie riziká, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť motiváciu a schopnosť spoločnosti POSAGAZ naplniť podzemný zásobník plynu,

sa Komisia domnieva, že neexistuje žiadne riziko, pokiaľ ide o bezpečnosť dodávok plynu, ktoré by vyplývalo z vlastníctva spoločnosti POZAGAS, zo záväzkov Slovenskej republiky a Únie voči tretím krajinám alebo z iných osobitných skutočností a okolností.

IV. ZÁVER

Podľa článku 3a ods. 7 nariadenia o plyne musí úrad oznámiť konečné rozhodnutie Komisii.

Podľa článku 3a ods. 10 nariadenia o plyne musí úrad priebežne monitorovať súlad spoločnosti POZAGAS s certifikačnými požiadavkami stanovenými v článku 3a ods. 1 až 4. V prípade, že úrad získa akékoľvek poznatky o plánovanej zmene práv vo vzťahu k spoločnosti POZAGAS alebo zmene vplyvu na túto spoločnosť, ktorá by mohla spôsobiť nesúlad s požiadavkami článku 3a ods. 1 až 3, začne certifikačný postup na opätovné posúdenie súladu.

Stanovisko Komisie k tomuto konkrétnemu oznámeniu nemá vplyv na žiadne stanovisko, ktoré môže Komisia zaujať vo vzťahu k certifikačným orgánom členských štátov v súvislosti s akýmkoľvek inými oznámenými návrhmi opatrení týkajúcimi sa certifikácie, ani vo vzťahu k orgánom členských štátov zodpovedným za transpozíciu právnych predpisov EÚ, pokiaľ ide o zlučiteľnosť akéhokoľvek vnútroštátneho vykonávacieho opatrenia s právom EÚ.

Komisia tento dokument uverejní na svojom webovom sídle. Informácie uvedené v tomto dokumente Komisia nepovažuje za dôverné. Ak sa úrad domnieva, že v súlade s právnymi predpismi EÚ a vnútroštátnymi právnymi predpismi týkajúcimi sa obchodného tajomstva tento dokument obsahuje dôverné informácie, ktoré si želá pred uverejnením vypustiť, môže do piatich pracovných dní od doručenia informovať Komisiu a uviesť dôvod svojej domnienky.

V Bruseli 31. 10. 2023

*Za Komisiu
Kadri SIMSON
členka Komisie*

